7139

.HEIM

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Afdeling A.Z./NNG

'S-GRAVENHAGE, 22 juli 1960

No. GS 2907/8094

FA 9928/59.

Onderwerp:

Politieke situatie in Nederlands-Nieuw-Guinea.

AAN
de Heer Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
te
's-Gravenhage.

Ik moge U hiernevens ter kennisneming aanbieden een kort overzicht betreffende de algemene politieke situatie in Nederlands-Nieuw-Guinea en de organisaties en stromingen daar te lande.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Verzoeke correspondentie te richten aan het adres:
Plein 1, 's-Gravenhage.

807333

Kenmerk: Biza AZ/NNG.
© NA, AOK/AZ/KMP (1942-1979)3904
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/22649

GEHEIM

ALGEMENE POLITIEKE SITUATIE IN NEDERLANDS-NIEUW-GUINEA.
ORGANISATIES EN STROMINGEN DAAR TE LANDE.

Inleiding.

Ned.-Nieuw-Guinea is een uitgestrekt, moeilijk toegankelijk land met een zeer schaarse bevolking, waarvan een groot gedeelte nog op een uiterst lage trap van ontwikkeling staat.

Als gevolg van de bijzondere topografie van het land en de sterk versneden configuratie van het terrein leeft de bevolking verspreid in een grote verscheidenheid van kleine, van elkaar geïsoleerde gemeenschappen. De Papoea-samenleving in het binnenland kenmerkt zich door een uitermate verbrokkelde structuur, waarbij vrijwel nergens politieke groeperingsvormen, die boven de territoriale eenheid van het dorp uitgaan, worden gevonden.

Het is de kleine lokale groep, die zijn stempel drukt op samenleving en cultuur. Deze groep vertoont zelf ook weer weinig innerlijke samenhang door de sterk individualistische inslag van de Papoea, zich uitend in verzet tegen onderwerping aan het gezag van de groep en in de neiging zich met enkele familieleden af te scheiden en op afgelegen plaatsen een eenzaam leven te leiden. Het gevolg hiervan is een sterke accentuering van de betekenis en de functie van het gezin. Werkelijk functionele, zich over een groot gebied uitstrekkende verwantschappelijke groeperingen zijn schaars. Hiermede hangt samen, dat regionale politieke verbanden en regionale leiders zeldzaam voorkomen. Personen, die niet tot de eigen kleine groep behoren, worden met wantrouwen en gereserveerdheid tegemoet getreden.

Het is duidelijk, dat onder deze omstandigheden in het algemeen gesproken het besef van saamhorigheid onder de bevolking nog ontbreekt.

Slechts enkele kustgebieden vertonen een ander beeld als gevolg van de intensievere aanrakingen met bestuur, zending en missie. Hier treft men meer geordende sociale samenlevingen aan, die vatbaar zijn voor politieke beïnvloeding, en waar onder het vooraanstaande deel van de autochtone bevolking zich een begin van een politieke bewustwording begint af te tekenen.

In deze kustgebieden zijn het vooral de stedelijke centra, waar de politieke bewustwording groeiende is. Hier begint een besef van saamhorigheid als nationale groep te ontstaan.

Uit het voorgaande is wel duidelijk, dat de massa van de bevolking politiek nog onberoerd is. Elke Papoea-samenleving is echter doortrokken van magische heilsverwachtingen, waardoor een zekere geladenheid ontstaat, die vaak slechts een geringe aanleiding nodig heeft om tot explosie te komen. Zo kan de aanraking met het Westen leiden tot messianistische bewegingen (cargo-cults), die erop gericht zijn de westerse welvaart te verkrijgen langs bovennatuurlijke weg. De grote lichtgelovigheid van de bevolking in dit opzicht maakt haar bijzonder gevoelig voor beïnvloeding van buitenaf, zodat dit aspect steeds in het oog dient te worden gehouden, teneinde te voorkomen, dat onverantwoordelijke elementen deze situatie uitbuiten om hun politieke aspiraties te verwezenlijken.

Bij de hierna volgende beschrijving van de politieke situatie in Nederlands-Nieuw-Guinea zullen achtereenvolgens de autochtone, de Indonesische, de Nederlandse, de Zuid-Molukse en de Chinese bevolkingsgroep in beschouwing worden genomen.

- Daarbij -

Daarbij zullen tevens ter sprake komen de reacties van deze bevolkingsgroepen op de Indonesische activiteiten. De verhouding Nederland-Indonesië en het constante streven van laatstgenoemd land om Nederlands-Nieuw-Guinea bij zijn grondgebied in te lijven, beheersen uiteraard in hoge mate de politieke situatie.

De Republiek Indonesië maakt van elk communicatiemiddel, dat voor haar doeleinden in Nederlands-Nieuw-Guinea toepassing kan vinden, gebruik om van zijn aanspraken op "Irian Barat" te getuigen en hiervoor onder de bevolking medestanders te winnen.

In de middelen, welke hiertoe worden aangewend, is Indonesië niet kieskeurig: bedreigingen wisselen af met propaganda over de weldaden, die de bevolking na aansluiting bij Indonesië te wachten zouden staan en de voordelen, welke aanhangers van de Indonesische Republiek onder de autochtone bevolking daarvan kunnen plukken. Zelfbestuur echter werd tot dusverre daarbij nimmer in uitzicht gesteld.

Het effect van een en ander is tweeledig. In de eerste plaats wordt een sfeer van onrust en van vrees voor invasie van Indonesiërs gekweekt. In de tweede plaats werkt men op de zucht naar materieel gewin, die ook de autochtone bevolking in Ned.-Nieuw-Guinea eigen is.

Meer direct blijken de activiteiten van Indonesische zijde de laatste tijd gericht te zijn op infiltraties van ongewapende lieden met het doel de subversieve aanhang van de Indonesische Republiek te versterken, spionnagewerkzaamheden te verrichten en de propaganda onder de bevolking te verruimen. Bij gevangenneming kan dan van de aanwezigheid in de gevangenis gebruik worden gemaakt om mede-gevangenen, die voor dergelijke beïnvloeding uiteraard zeer gevoelig zijn, te bewerken, een systeem, dat ook elders (Korea) zijn deugdelijkheid heeft bewezen. Bevestiging hiervan zou men kunnen zien in het feit, dat de leiders van de 3 Indonesische infiltraties, welke respectievelijk plaats vonden in april, september en oktober 1959, zich met enige volgelingen eigener beweging bij de politie hebben gemeld, zelfs zonder zich tevoren van voor hen compromitterende documenten te ontdoen.

In 1960 hebben wederom drie infiltraties van ongewapende Indonesiërs plaats gevonden, in de onderafdeling Fakfak, nl. op 31 januari bij Kokas door twee Boetonezen, op 15 april bij Danaweria door elf en op dezelfde datum bij Werpigang door twee Indonesiërs, afkomstig uit Oost-Indonesië. De infiltranten van de eerstgenoemde twee groepen hebben zich niet eigener beweging gemeld, doch zijn door de politie gearresteerd op aanwijzing van de bevolking. De leider van de infiltratie bij Kokas en zijn handlangers onder de bevolking werden inmiddels op grond van overtreding van artikelen van het Wetboek van Strafrecht, welke bescherming van de veiligheid van de Staat en handhaving van de openbare orde beogen, tot strenge vrijheidsstraffen veroordeeld.

Deze infiltraties deden in de kustgebieden van Merauke tot Hollandia een golf van geruchten ontstaan. Enkele met Indonesië sympathiserende personen beschouwden deze infiltranten als voorhoede van de Indonesische strijdmacht en vonden hierin een stimulans tot verhoogde subversieve activiteit. Onder hen nam de animo naar Indonesië uit te wijken toe, o.a. met de bedoeling zich als gids voor het Indonesische invasieleger te gaan aanbieden. In het bijzonder de enkele autochtonen onder deze "Indonesië-vaarders" verwachten hiervan gouden bergen in de

vorm van profijtelijke baantjes. Aan de andere kant gaf echter de stroom van vluchtelingen uit Indonesië naar Nederlands-Nieuw-Guinea en de door hen gedane mededelingen over de economische toestand in dat land, aanleiding tot scepticisme en wankelmoedigheid.

Autochtone bevolkingsgroep. De politieke beweging onder de Papoea's was oorspronkelijk georganiseerd in de "GERAKAN PERSATOEAN NIEUW-GUINEA" (Eenheidsbeweging in Nieuw-Guinea), later genaamd "SERIKAT KEBANGSAAN NIEUW-GUINEA" (Federatie van Volken van Nieuw-Guinea), die afdelingen had in verschillende van de belangrijkste kustplaatsen. Over het algemeen was bij gebrek aan bekwame en niet zichzelf zoekende leiders de activiteit van deze vereniging niet groot.

In 1957 werd deze vereniging ontbonden en op 21 oktober van dat jaar werd te Hollandia een nieuwe vereniging opgericht, de "DEMOCRATISCHE VOLKSPARTIJ" (D.V.P.) met enige afdelingen op enkele andere plaatsen. Zij staat onder voorzitterschap van Lodewijk R. JACADEWA; ook de overige bestuursleden zijn autochtonen. Het programma van deze partij vermeldt o.a., dat zij wil zijn een staatkundige vereniging op democratische grondslag. Zij wenst samen te werken met de Nederlandse Regering en de souvereiniteit van Nieuw-Guinea door middel van een door het volk gekozen vertegenwoordiging in de Verenigde Naties te verdedigen en te pleiten voor het staatsburgerschap van alle in Ned.-Nieuw-Guinea verblijvende bevolkingsgroepen. Zij verwerpt alle Indonesische eisen met betrekking tot Nieuw-Guinea.

Na een enthousiast begin lijdt deze vereniging thans een kwijnend bestaan. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in het gebrek aan competente en intègere leiders. JACADEWA is een man van geringe ontwikkeling. Dit alles en bovendien de onderlinge verdeeldheid hebben tot gevolg gehad, dat de D.V.P. nagenoeg ter ziele is. Van het bestuur is alleen de secretaris, Mozes RUMAINUM, een onbelangrijke figuur, nog enigszins actief gebleven.

De meest bekende voormannen van de autochtonen, zoals Marcus KASIEPO, Nicolaas JOUWE en Willem INURY hebben zich van deze beweging steeds afzijdig gehouden.

Er zijn tekenen, die erop wijzen dat het streven van de Regering om de bevolking door de oprichting van streekraden en een Nieuw-Guinea Raad de gelegenheid te geven aan de ontwikkeling van Ned.-Nieuw-Guinea mede te werken, zal leiden tot grotere activiteit op politiek gebied.

Vermelding verdient voorts de autochtone vakvereniging "PERKOEMPOELAN SEKERDJA KRISTEN DI NIEUW-GUINEA" (Persekding), de sectie van niet-Nederlands-sprekenden van het "CHRISTELIJK WERKNEMERSVERBOND NIEUW-GUINEA" (C.W.N.G.- zie hierna), opgericht eind september 1953. Sedert de statutenwijziging van februari 1960 zijn de beide secties van het C.W.N.G. echter samengesmolten. De samenstelling van de bestuursorganen is thans gemengd. In het verbonds-bestuur hebben M.KAISIEPO als vice-voorzitter, A.F. INDEY als tweede secretaris, zomede nog vier andere autochtonen als leden zitting.

Volledigheidshalve zij vermeld, dat er in de loop van de jaren meermalen sprake is geweest van oprichting van kleinere bonden, zoals in 1958 de "KOEMPOELAN PENGERDJA TOELANG", een vereniging van handarbeiders te Hollandia, onder leiding van W.INURY met een ledenaantal van 30, en de "VERPLEGERSBOND SORONG", waarvan ook autochtonen lid kunnen zijn.

- Tenslotte -

Tenslotte zijn er in Ned.-Nieuw-Guinea een aantal coöperaties; in 1958 waren er 7 ingeschreven en 45 niet officieel geregistreerde coöperaties en werkgemeenschappen.

De direct waarneembare invloed van de Indonesische activiteiten op de autochtone bevolking is over het geheel genomen gering. Eendeels is dit te danken aan de weerstand, die het politiek bewust wordende deel van deze bevolking aan de propaganda van de R.I. blijkt te bieden, anderdeels aan het feit, dat die propaganda over het hoofd van het overgrote deel der massa heen gaat en dit niet bereikt. De meer ontwikkelde Papoea neigt in het algemeen tot de overtuiging, dat hij op politiek gebied nog het meeste van Nederland heeft te verwachten, ook al gaat naar sommiger oordeel de ontwikkeling nog niet snel genoeg.

Naar bekend is, heeft de grote meerderheid van deze bevolkingsgroep een anti-Indonesische instelling (het zgn. "Amberi"-complex, d.i. een anti-vreemdelingencomplex). Slechts een kleine minderheid staat - hoofdzakelijk uit overwegingen van eigenbaat - een aansluiting bij de Republiek Indonesië voor. Deze autochtonen zijn merendeels aangesloten bij een der subversieve organisaties onder Indonesische leiding, waarvan er in de loop der jaren in Ned.-Nieuw-Guinea vele zijn opgericht en weer zijn verdwenen (zie hierna onder "Indonesische bevolkingsgroep")

Indonesische bevolkingsgroep.

Behoudens de hiervoor genoemde "VERPLEGERSBOND SORONG" en enige andere kleinere plaatselijke belangenverenigingen, zijn er in Ned.-Nieuw-Guinea geen legale Indonesische organisaties.

De belangrijkste centra van subversieve activiteit waren tot in 1959 de plaatsen Sorong en Seroei (Japen).

In Sorong bevond zich een groot aantal Indonesiërs in dienst van de Ned.-Nieuw-Guinea Petroleum Maatschappij (N.N.G.P.M.) Aangezien echter de bedrijvigheid van deze maatschappij zeer belangrijk is afgenomen, zijn in de loop van 1959 enige honderden Indonesische werkers naar Indonesië teruggezonden. Hieronder waren er verscheidene, die zich met subversieve praktijken bezig hadden gehouden, waardoor de politieke bedrijvigheid afnam. Daarbij kwam de plotselinge stopzetting van deze repatriëring door de Indonesische regering, een maatregel, die men in Indonesische kringen te Sorong niet heeft kunnen verwerken.

Velen zijn hierdoor wankelmoedig geworden en het gevolg is geweest, dat aan de politieke activiteit te Sorong sedert nagenoeg een einde is gekomen. De voorman van de Indonesische groep, de Menadonees S.K. TUMENGKOL, die als leider van de Indonesische spionnagedienst in Ned.-Nieuw-Guinea beschouwd kon worden, is inmiddels van het politieke toneel verdwenen, ook al doordat hij in eigen kamp het vertrouwen verloor. Om het vrij gekomen leiderschap wordt thans nog gevochten, waarbij de eenheid teloor is gegaan en brokkelpartijen zijn ontstaan, die elkander de loef trachten af te steken. Ook het krachtdadige optreden van de Overheid tegen een der hunnen, de Indonesiër A.RUMAU, die op het eiland Misool een anti-gezagsorganisatie, het "BATALJON TJENDRAWASIH MUDA" ("Jongeren Paradijsvogel Bataljon") had opgericht en deswege met zijn medeplichtigen tot een strenge vrijheidsstraf werd veroordeeld, heeft schrik en ontsteltenis gebracht in de hier besproken kringen. Sorong kan dan ook niet meer als een belangrijk politiek centrum worden beschouwd.

Ook Seroei heeft als politiek centrum aan betekenis ingeboet. Aldaar was reeds in 1946 sprake van het bestaan van een "PARTAI KEMERDEKAAN INDONESIA IRIAN" ("Indonesisch-Iriaanse Vrijheidspartij"), opgericht door Silas PAPARE, een sedert

ongeveer 1950 naar Indonesië uitgeweken Papoea, later onder leiding van de Indonesiër Alwi RACHMAN.

Silas PAPARE heeft van Indonesië uit steeds contact gehouden met zijn geestverwanten te Seroei door middel van zogenaamde zendbrieven, waarin hij hoog opgaf van de toestanden in Indonesië. Zij gingen bij zijn aanhang in de Geelvinkbaai van hand tot hand. Deze brieven echter blijven sinds enige tijd uit; de weerslag daarvan is bij zijn aanhang goed merkbaar. Bovendien hebben de Indonesische subversieve leiders in Seroei, door hun gezwets en gepoch, waarvan slag op slag de holheid bleek, zich zelfs bij hun lichtgelovige aanhang langzamerhand onmogelijk gemaakt.

In Fakfak en omgeving wordt nog een sterke Boetonese kolonie aangetroffen, waaronder zich ook vele politiek onbetrouwbare elementen bevinden, die op de overwegend Islamitische bevolking aldaar invloed uitoefenen. Dit is ook de reden, dat door de bevolking aldaar aan 2 Indonesische infiltranten, die op 31 januari ll. te Kokas arriveerden, hulp werd geboden. Aldaar heeft in 1958/1959 gedurende een jaar een inmiddels weer opgeheven subversieve organisatie van Boetonezen bestaan, genaamd "PARTAI IRIAN BARAT" (West-Iriaanse Partij).

De Javaanse kolonie te Merauke die een betrekkelijk welvarend bestaan in de landbouw heeft gevonden, hield zich tot voor kort over het algemeen gesproken politiek rustig; een enkele uit het vooroorlogse verbanningsoord te Digoel afkomstige Indonesiër trachtte weliswaar zo nu en dan met enige aanhangers de bevolking tegen het Nederlandse gezag op te zetten, doch had daarmede weinig succes. De laatste tijd echter is in deze situatie enige wijziging gekomen. De Javaanse bevolking, vooral de jongere garde, is in beweging gebracht door de politieke activiteiten van een tweetal Keiezen. Deze hebben, vermoedelijke aangespoord door de hardnekkige geruchten over de op komst zijnde "bevrijding", een subversieve organisatie, de "P.S.P. 1945", opgericht, die bij de Javaanse bevolking nogal blijkt aan te slaan. Deze beweging, die via koeriers aan boord van K.P.M.-schepen verbinding heeft gezocht met de Indonesische regering en gericht is op het ontketenen van een opstand op 25 augustus 1960, moet geacht worden, althans op papier, goed georganiseerd te zijn.

In Hollandia en omgeving is het aantal Indonesiërs niet zo groot. Belangrijke subversieve activiteiten worden hier niet gemeld.

In 1959 is er sprake geweest van een wijd vertakte op het vormen van een 5e colonne in Ned.-Nieuw-Guinea gerichte organisatie, de "TENTARA TJENDRAWASIH TJENDANGAN" (Reserve-Paradijsvogelleger). De oprichting hiervan geschiedde op instigatie van het "FRONT NASIONAL PEMPEBASAN IRIAN BARAT" (Nationaal Front ter bevrijding van "West-Irian"), in Indonesië, dat onder leiding stond van de vertrouwensman van Sukarno, kolonel ACHMADI, en waarin de fel anti-Nederlandse generaal MUSTOPO een rol speelde. In september 1959 werd echter in Djakarta de oprichting bekend gemaakt van een West-Irian-Comité, onder leiding van de Minister van Buitenlandse Zaken, Dr. SUBANDRIO - waarin o.a. Mohamad YAMIN, generaal NASUTION en generaal SURYADARMA zitting hebben - rechtstreeks ondergeschikt aan President SUKARNO, dat aan de campagne voor de overdracht van Ned.-Nieuw-Guinea aan Indonesië leiding moet geven.

De "TENTARA TJENDRAWASIH TJENDANGAN", die klaarblijkelijk bedoeld was als een verlengstuk van het Indonesische leger en zijn instructies kreeg via militaire koeriers, die als bemanningslid op de naar Ned.-Nieuw-Guinea varende schepen aanmonsterden, is sindsdien verbrokkeld.

Ten aanzien van de subversieve activiteiten, tot dusver door de Indonesische bevolkingsgroep in Ned.-Nieuw-Guinea ontwikkeld, kan enerzijds worden gesteld, dat zij nog geen accuut gevaar vormen voor de openbare orde, rust en veiligheid daar te lande. In aanmerking dient namelijk te worden genomen, dat iedere met de Sukarno-regering sympathiserende Indonesiër zich wenst te doen kennen als een strijder voor de aansluiting van Ned.-Nieuw-Guinea bij Indonesië en derhalve medewerkt aan de vele, vaak fantastische plannen, die worden beraamd om dit doel te bereiken. Bij de meesten ontbreekt echter de ernstige bedoeling deze plannen in daden om te zetten; door het zenden van organisatie-schema's, ledenlijsten, foto's e.d. naar Indonesië wil men evenwel in ieder geval de indruk vestigen, dat men vecht in het voorste gelid van de Indonesische strijd om "West Irian". Handige leiders weten daarbij zelfs in deze kringen de angst te voeden, dat men door de autoriteiten in Indonesië niet voor vol zal worden aangezien en zij zien kans zich uit de contributies en andere inkomsten van de door hen opgerichte organisaties een goed inkomen te verwerven. Het komt voor, dat men in Indonesië wapens aanvraagt, doch dit geschiedt dan hoofdzakelijk met de bedoeling daarmede blijk te geven van strijdbaarheid en dapperheid.

Anderzijds vormt de Indonesische bevolkingsgroep wel een potentieel gevaar en zou bij voorbeeld bij het ontstaan van een gezagsvacuum te eniger plaats de Europese bevolking aan grote risico's worden bloot gesteld. Bovenal echter gaat van deze groep een beïnvloeding uit op de autochtone bevolking in negatieve zin. De gezagsondermijnende werking van het verspreiden van Indonesische propaganda, gepaard met invasiegeruchten, en het organiseren - zij het ook op papier - van 5e colonnes mag in deze, voor dergelijke invloeden zo gevoelige Papoea-samenleving dan ook niet worden onderschat.

Nederlandse bevolkingsgroep.

De politieke belangstelling en activiteit in deze groep is over het algemeen gering geweest en beperkte zich vrijwel uitsluitend tot de uit Indonesië afkomstige Indische Nederlanders. Deze organiseerden zich in 1950 in het "NIEUW-GUINEA VERBOND" (N.G.V.), dat zich o.a. ten doel stelde de bevordering van de sociale en economische ontwikkeling van Ned.-Nieuw-Guinea en van daadwerkelijke deelneming aan de regeringstaak daar te lande door de bewoners; voorts ook het streven naar transmigratie van Nederlanders uit Indonesië en het moederland naar Ned.-Nieuw-Guinea. Na het vertrek naar Nederland in 1954 van de actieve presidente van het verbond, Mevrouw De Grave-Terwogt, heeft deze vereniging steeds een kwijnend bestaan geleden door gebrek aan capabele leiders. Het staat thans onder leiding van de heer BRANDENBURG VAN DE GRONDEN, die weinig of geen invloed meer heeft; het Nieuw-Guinea Verbond behoort thans als organisatie van enige betekenis geheel tot het verleden.

Er bestaan voorts plannen om te komen tot de oprichting van een politieke vereniging, genaamd "DEMOCRATISCHE UNIE", waarvan het lidmaatschap open zal staan voor alle inwoners van

Ned.-Nieuw-Guinea van welke landaard ook. De leidende figuur bij dit streven is de advocaat Mr. J.O. de Rijke. Men hoopt met deze Unie "als oppositie partij" de toekomstige Nieuw-Guinea Raad te domineren en wel op grond van het feit, dat de getalsverhouding van in Nederland geborenen en Indische Nederlanders één op vijf bedraagt, terwijl ook de Indonesiërs en Chinezen verre in de minderheid zijn. Bovendien wil men het stemrecht afhankelijk stellen van een bepaald ontwikkelingspeil, waardoor het stemgerechtigde deel van de autochtone bevolking sterk gereduceerd wordt. Dit alles zou leiden tot een overwicht van de Indische Nederlanders. De hiervoor genoemde "DEMOCRATISCHE VOLKSPARTIJ" ziet men daarbij als "voorloper" van de nieuwe politieke partij voor wat betreft de autochtone bevolkingsgroep. Als voornaamste Papoea in de Unie wil men Nicolaas JOUWE pousseren.

De vakverenigingen in Ned.-Nieuw-Guinea zijn de volgende: "CHRISTELIJK WERKNEMERSVERBOND NIEUW-GUINEA" (C.W.N.G.). Opgericht in 1952 bij de liquidatie van de afdeling NNG van het Christelijk Nationaal Vakverbond (C.N.V.); ledenaantal ongeveer 2000. Doelstelling: het behartigen van de belangen der leden op sociaal, economisch en zedelijk gebied op basis van de Christelijke rechtvaardigheid en naastenliefde. Het C.W.N.G. bestaat uit 2 secties, t.w. een sectie Nederlands sprekenden en een sectie Maleis sprekenden ("PERSEKDING" - zie hiervoor). Op verschillende plaatsen zijn afdelingen gevestigd.
"ALGEMENE R.K. AMBTENARENVERENIGING" (A.R.K.A.)
Hiervan is een regionale afdeling gevestigd te Hollandia met afdelingen op verschillende plaatsen. Zij telt een kleine 1000 leden.
De in 1952 opgerichte KATHOLIEKE ARBEIDERSVERENIGING ST. JOSEPH heeft in 1958 haar activiteiten gestaakt.

Tenslotte dient nog vermelding het "VETERANEN LEGIOEN NEDERLAND", gewest Ned.-Nieuw-Guinea. Dit V.L.N. is een afdeling van de gelijknamige organisatie in Nederland, een vereniging van oud-strijders.

De Nederlandse bevolkingsgroep als geheel is uiteraard loyaal. Echter ondergaat ook zij in zekere zin de invloed van de Indonesische propaganda, welke in het bijzonder de groep Indische Nederlanders treft en bij hen, die reeds eenmaal uit het geboorteland zijn weggetrokken, een gevoel van onzekerheid en onrust veroorzaakt.

Zuid-Molukkers.

Onder de Ambonezen in Ned.-Nieuw-Guinea treft men slechts een kleine groep aan, die pro-Indonesisch gezind is. Hiertoe zou men ook kunnen rekenen de voornamelijk te Sorong gevestigde, groep van aanhangers van A.NANLOHY (sinds 1953 in Nederland), gewezen Minister van de Regering der Zuid-Molukken (R.M.S.- "Republik Maluku Selatan"), van wie kan worden aangenomen, dat hij naar een binding met Indonesië streeft.

Voorts is er nog de zich voorman van de R.M.S. noemende Ambonese Islamiet O. OHORELLA, die te Hollandia enige aanhang heeft; hij is een politiek dubieuze figuur. De onderlinge verdeeldheid en ook de vèrgaande neiging tot particularisme van personen en clans vormen een rem m.b.t. het Ambonese verenigingsleven. Er zijn in de loop der jaren wel verschillende verenigingen opgericht, doch na enige tijd viel dan van verenigingsactiviteiten niets meer te bespeuren.

De van de Kei-eilanden afkomstige Zuid-Molukkers zijn over het geheel genomen zeer pro-Indonesisch ingesteld.

Chinese bevolkingsgroep.

Het is altijd zeer moeilijk geweest de beslotenheid van deze groep binnen te dringen en een duidelijk beeld te krijgen van de politieke instelling van deze groep. Ongetwijfeld zijn er onder de Chinezen pro-Indonesische elementen. Of deze na de vèrgaande maatregelen van de Indonesische Regering tegen hun landgenoten ten plattelande van Indonesië in hun pro-Indonesische gevoelens zijn getroffen, laat zich slechts raden.

Door deze beslotenheid is het evenzo moeilijk zich een goed beeld te vormen van de invloed, die de Volksrepubliek van Peking op de Chinezen in Ned.-Nieuw-Guinea uitoefent. Er zijn echter aanwijzingen van een gestadig voortschrijdend proces van communistische beïnvloeding, waaruit blijken kan, dat de hand van Peking reeds vrij zwaar drukt op de Chinese ingezetenen van Ned.-Nieuw-Guinea. Alleen reeds in Merauke dragen 37 Chinezen via de Bank of China te Singapore regelmatig bij aan verschillende strijdkassen in het vaderland met een gemiddeld bedrag van ± 50 Singapore Dollars per persoon per maand.

Er zijn enkele tekenen van verzet tegen de steeds intensievere vordering van deze bijdragen voor de vele steunfondsen in China. Ook de animo zich na verloop van tijd permanent in China te vestigen, is enigszins bekoeld. De berichten over de ware toestanden in het communistische vaderland beginnen ook tot hen door te druppelen en maken hen wat huiverig voor kennismaking met het communistische régime.

Echter dient hierbij te worden bedacht, dat de opportunist bij uitstek, die de Chinees altijd is geweest, zich in zijn politieke activiteiten in hoofdzaak zal laten leiden door wat het winnende Peking-régime voorschrijft, waarbij nog komt de druk veroorzaakt door de mogelijkheid van represailles tegen in China verblijvende familieleden.

Er zijn in Ned.-Nieuw-Guinea een drietal Chinese verenigingen met culturele en sociale doelstellingen, nl. "TIONG HWA KOENG EK KWAN" te Seroei, "TIONG HWA SIANG HWEE" te Biak en "HWA KIAU KONG HOI" te Hollandia.

20 juli 1960